

Laidiens: **05.07.2018., Nr. 133**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2018/133.11**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 394

Rīgā 2018. gada 3. jūlijā (prot. Nr. 31 12. §)

Speciālo aviācijas darbu veikšanas kārtība

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par aviāciju"
91. panta otro un trešo daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. speciālo aviācijas darbu veikšanas prasības gaisa kuģu ekspluatantam, uz kuru neattiecas Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 20. februāra Regula (EK) Nr. 216/2008 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un par Eiropas Aviācijas drošības aģentūras izveidi, un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 91/670/EEK, Regulu (EK) Nr. 1592/2002 un Direktīvu 2004/36/EK (turpmāk – regula Nr. 216/2008);

1.2. speciālo aviācijas darbu veikšanas kārtību Latvijas Republikā.

2. Šajos noteikumos lietotie termini atbilst terminiem, kas lietoti šādās regulās:

2.1. regulas Nr. 216/2008 3. pantā;

2.2. Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 5. oktobra Regulas (ES) Nr. 965/2012, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa kuģu ekspluatāciju atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (turpmāk – regula Nr. 965/2012), 2. pantā un I pielikumā.

3. Šo noteikumu prasības neattiecas uz bezpilota gaisa kuģiem, izpletņlēcēju lēcieniem no gaisa kuģa un akrobātiskajiem lidojumiem.

4. Speciālos aviācijas darbus Latvijas Republikas teritorijā var veikt gaisa kuģu ekspluatants, kurš atbilst:

4.1. regulas Nr. 965/2012 III un VIII pielikuma prasībām;

4.2. šo noteikumu II nodaļas prasībām.

5. Speciālos aviācijas darbus atkarībā no to mērķa, veikšanas nosacījumiem un tehnoloģijas iedala šādās grupās:

5.1. lauksaimniecība;

5.2. būvniecība;

5.3. fotografēšana;

5.4. topogrāfiskā uzmērīšana;

5.5. novērošana un patrulēšana;

5.6. avioreklāma.

6. Paaugstināta riska speciālie aviācijas darbi ir:

6.1. speciālie aviācijas darbi, kurus plānots veikt, lidojot ar gaisa kuģi zemāk par Komisijas 2012. gada 26. septembra Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012, ar ko nosaka vienotus lidojumu noteikumus un ekspluatācijas normas aeronavigācijas pakalpojumiem un procedūrām un ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1035/2011 un Regulas (EK) Nr. 1265/2007, (EK) Nr. 1794/2006, (EK) Nr. 730/2006, (EK) Nr. 1033/2006 un (ES) Nr. 255/2010 (turpmāk – regula Nr. 923/2012), pielikuma SERA.3105. punktā noteikto minimālo augstumu;

6.2. helikoptera ārējai piekarei piestiprinātas kravas transportēšana, ja to veic virs ciemiem, pilsētām un cilvēku pulcēšanās vietām (piemēram, pludmalēm);

6.3. speciālie aviācijas darbi, kuru laikā zem helikoptera piekarē atrodas uzdevumu speciālists (piemēram, transportējot uzdevuma speciālistu uz apgabaliem, kurus citādi būtu grūti sasniegt, arī evakuējot, noceļot cilvēkus no kalniem, kuģa utt.);

6.4. avioreklāmas vilkšana ar gaisa kuģi;

6.5. speciālie aviācijas darbi, kuru laikā ir nepieciešams izlaist no gaisa kuģa vai uzņemt tajā personas, kas nav gaisa kuģa apkalpes locekļi (piemēram, izsēdināt elektrolīniju darbiniekus uz elektrolīniju stabiem);

6.6. speciālie aviācijas darbi, kas saistīti ar bīstamu izstrādājumu transportēšanu;

6.7. citi speciālie aviācijas darbi, kurus gaisa kuģu ekspluatants, veicot riska novērtējumu, ir identificējis kā paaugstināta riska darbības.

7. Civilās aviācijas aģentūra veic gaisa kuģu ekspluatanta uzraudzību saskaņā ar uzraudzības programmu. Uzraudzības programmas gaitā Civilās aviācijas aģentūra:

7.1. veic gaisa kuģu ekspluatanta plānotus un neplānotus auditus un inspekcijas;

7.2. sastāda 2. līmeņa neatbilstības ziņojumu, ja konstatē, ka gaisa kuģu ekspluatanta darbība neatbilst deklarācijā un tai pievienotajos dokumentos noteiktajām prasībām un tas varētu pazemināt drošības līmeni vai apdraudēt lidojumu drošību;

7.3. sastāda 1. līmeņa neatbilstības ziņojumu, ja konstatē, ka gaisa kuģu ekspluatanta darbība neatbilst deklarācijā un tai pievienotajos dokumentos noteiktajām prasībām un tas būtiski pazemina drošības līmeni vai ievērojami apdraud lidojumu drošību.

8. Civilās aviācijas aģentūra:

8.1. 1. līmeņa neatbilstības ziņojumu sastāda šādos gadījumos:

8.1.1. ja gaisa kuģu ekspluatants pēc divu rakstisku pieprasījumu saņemšanas nenodrošina Civilās aviācijas aģentūras inspektoru piekļuvi ar speciālo aviācijas darbu veikšanu saistītajiem objektiem un telpām;

8.1.2. ja speciālo aviācijas darbu deklarācijā, tai pievienotajos dokumentos, kā arī atļaujas pieteikumā paaugstināta riska speciālo aviācijas darbu veikšanai un tam pievienotajos dokumentos ir sniegta apzināti nepatiesa informācija;

8.1.3. ja atļauja paaugstināta riska speciālo aviācijas darbu veikšanai tiek izmantota prettiesiskā veidā;

8.1.4. ja gaisa kuģu ekspluatantam nav atbildīgā vadītāja;

8.2. 2. līmeņa neatbilstības ziņojumu sastāda par citām neatbilstībām, kuras pēc to atklāšanas uzreiz nav klasificējamās kā 1. līmeņa neatbilstības.

9. Ja Civilās aviācijas aģentūra ir sastādījusi:

9.1. 2. līmeņa neatbilstības ziņojumu, – gaisa kuģu ekspluatantam sešu mēnešu laikā no paziņojuma saņemšanas brīža jānovērš konstatētā neatbilstība. Ja gaisa kuģu ekspluatants minētajā termiņā nenovērš konstatēto neatbilstību, tā tiek klasificēta kā 1. līmeņa neatbilstība;

9.2. 1. līmeņa neatbilstības ziņojumu, – gaisa kuģu ekspluatantam aizliegts veikt speciālos aviācijas darbus.

10. Civilās aviācijas aģentūras lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar šiem noteikumiem, var apstrīdēt vai pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

II. Prasības gaisa kuģu ekspluatantam speciālo aviācijas darbu veikšanai

11. Šīs nodaļas prasības attiecas uz gaisa kuģu ekspluatantiem, kas speciālo aviācijas darbu veikšanai ekspluatē regulas Nr. 216/2008 2. pielikumā minētos gaisa kuģus (izņemot regulas Nr. 216/2008 2. pielikuma "i" punktā minētos bezpilota gaisa kuģus).

12. Gaisa kuģu ekspluatants pirms speciālo aviācijas darbu sākšanas novērtē riskus, kas saistīti ar veicamo darbu sarežģītību, lai noteiktu iespējamās apdraudējumus.

13. Pamatojoties uz riska novērtējumu, gaisa kuģu ekspluatants izstrādā ekspluatācijas procedūras (1. pielikums), kas atbilst veicamajiem speciālajiem aviācijas darbiem, to izpildes kārtībai un izmantotajiem gaisa kuģiem, un iesniedz tās apstiprināšanai Civilās aviācijas aģentūrā. Ekspluatācijas procedūrām tiek pievienota riska novērtējuma dokumentācija.

14. Civilās aviācijas aģentūra 20 darbdienu laikā pēc gaisa kuģu ekspluatanta iesniegto ekspluatācijas procedūru saņemšanas tās izskata un apstiprina, ja tajās ir iekļauta visa nepieciešamā informācija un to izstrāde ir balstīta uz riska novērtējuma rezultātiem.

15. Ja ekspluatācijas procedūrās nepieciešamas izmaiņas, ekspluatants ievēro šo noteikumu 13. punktā minētās prasības. Visas izmaiņas ekspluatācijas procedūrās apstiprina Civilās aviācijas aģentūra.

16. Gaisa kuģu ekspluatants, kura galvenā saimnieciskās darbības vieta ir Latvijas Republika un kuram ir apstiprinātas ekspluatācijas procedūras, pirms speciālo aviācijas darbu uzsākšanas Civilās aviācijas aģentūrā iesniedz:

16.1. deklarāciju (2. pielikums);

16.2. lidojumu veikšanas rokasgrāmatu (3. pielikums).

17. Pēc šo noteikumu 16. punktā minēto dokumentu saņemšanas Civilās aviācijas aģentūra:

17.1. 10 darbdienu laikā informē gaisa kuģu ekspluantu par dokumentu saņemšanu;

17.2. iekļauj gaisa kuģu ekspluantu uzraudzības programmā;

17.3. veic gaisa kuģu ekspluantanta uzraudzību saskaņā ar šo noteikumu 7. un 9. punktā noteikto kārtību.

18. Gaisa kuģu ekspluatants, kura galvenā uzņēmējdarbības vieta nav Latvijas Republika, Civilās aviācijas aģentūrā iesniedz dokumentus, kas apliecina gaisa kuģu ekspluatanta kompetenci veikt speciālos aviācijas darbus, kā to noteikusi citas valsts civilās aviācijas uzraugošā iestāde.

19. Lai saņemtu atļauju paaugstināta riska speciālo aviācijas darbu veikšanai, gaisa kuģu ekspluatants ne vēlāk kā 30 dienas pirms minēto darbu uzsākšanas iesniedz Civilās aviācijas aģentūrā šādus dokumentus:

19.1. pieteikumu atļaujas saņemšanai (4. pielikums);

19.2. ekspluatācijas procedūras (1. pielikums);

19.3. riska novērtējuma dokumentāciju.

20. Civilās aviācijas aģentūra pēc šo noteikumu 19. punktā minēto dokumentu saņemšanas un izvērtēšanas Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu izsniegt vai atteikt izsniegt atļauju paaugstināta riska speciālo aviācijas darbu veikšanai.

21. Civilās aviācijas aģentūra pieņem lēmumu atteikt izsniegt atļauju paaugstināta riska aviācijas darbu veikšanai, ja:

21.1. šo noteikumu 19. punktā minētā dokumentācija ir nepilnīga un gaisa kuģu ekspluatants to nav precizējis Civilās aviācijas aģentūras noteiktajā laikā;

21.2. pieteikumā norādītajiem gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļiem vai funkciju speciālistiem nav atbilstošas kvalifikācijas konkrētu speciālo aviācijas darbu veikšanai;

21.3. gaisa kuģim, ar kuru plānots veikt paaugstināta riska speciālos aviācijas darbus, izgatavotājs ir noteicis ekspluatācijas ierobežojumus.

22. Civilās aviācijas aģentūra atļauju paaugstināta riska speciālo aviācijas darbu veikšanai izsniedz uz nenoteiktu laiku.

23. Gaisa kuģu ekspluatantam ir šādi pienākumi:

23.1. nekavējoties informēt Civilās aviācijas aģentūru par izmaiņām šo noteikumu 13., 16. un 19. punktā minētajos dokumentos;

23.2. glabāt šo noteikumu 13., 16. un 19. punktā minētos dokumentus vismaz trīs gadus pēc tam, kad tie zaudējuši spēku.

24. Civilās aviācijas aģentūra pieņem lēmumu apturēt atļauju paaugstināta riska speciālo aviācijas darbu veikšanai līdz sešiem mēnešiem, ja gaisa kuģu ekspluatantam ir sastādīts 2. līmeņa neatbilstības ziņojums, kas tieši saistīts ar paaugstināta riska speciālo aviācijas darbu veikšanu.

25. Civilās aviācijas aģentūra pieņem lēmumu anulēt atļauju paaugstināta riska speciālo aviācijas darbu veikšanai, ja:

25.1. gaisa kuģu ekspluatants šo noteikumu 24. punktā minētajā laikā nav novērsis konstatētās neatbilstības;

25.2. gaisa kuģu ekspluatantam ir sastādīts 1. līmeņa neatbilstības ziņojums.

III. Speciālo aviācijas darbu veikšanas kārtība Latvijas Republikā

26. Gaisa kuģu ekspluatants pirms konkrētā speciālā aviācijas darba uzsākšanas saņem gaisa telpas izmantošanas atļauju atbilstoši normatīvajiem aktiem par Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanu atsevišķām darbībām.

27. Gaisa kuģa lidojumus speciālo aviācijas darbu veikšanai, izņemot šo noteikumu 6.1. apakšpunktā minēto gadījumu, veic, ievērojot regulas Nr. 923/2012 pielikuma SERA.5005. punktā minētos vizuālo lidojumu noteikumus vai SERA.5015. punktā minētos instrumentālo lidojumu noteikumus.

28. Gaisa kuģu ekspluatants speciālos aviācijas darbus veic saskaņā ar šo noteikumu 13. punktā minēto ekspluatācijas procedūru.

29. Gaisa kuģu ekspluatants nodrošina, ka, veicot šo noteikumu 5.3. apakšpunktā minēto speciālo aviācijas darbu, netiek aizskarts cilvēka privātums.

IV. Noslēguma jautājums

30. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2006. gada 4. jūlija noteikumus Nr. 557 "Speciālo aviācijas darbu veikšanas kārtība" (Latvijas Vēstnesis, 2006, 108. nr.; 2008, 113. nr.).

Ministru prezidents

Māris Kučinskis

Satiksmes ministrs

Uldis Augulis

1. pielikums

Ministru kabineta

2018. gada 3. jūlija

noteikumiem Nr. 394

Ekspluatācijas procedūrās iekļaujamā informācija

1. Ekspluatācijas joma un tās sarežģītība.
2. Informācija par gaisa kuģi un tā aprīkojumu.
3. Lidojumu apkalpes sastāvs, nepieciešamā kvalifikācija un pieredze.
4. Funkciju speciālista kvalifikācija, nepieciešamās apmācības un pienākumi.
5. Gaisa kuģa veiktspēja.
6. Standarta ekspluatācijas procedūras, ieskaitot sadarbību ar funkciju speciālistu.
7. Rīcība nestandarta un (vai) avārijas situācijās.
8. Lidlaukā vai ekspluatācijas vietā nepieciešamais aprīkojums.
9. Uzglabājamā dokumentācija un glabāšanas periods.

Satiksmes ministrs

Uldis Augulis